

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Miroslava Osifa, na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. marca 2011 v Bratislave, v trestnej veci proti V. V., obvinenému pre trestný čin podplácania podľa § 161a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 8. marca 2011, sp. zn. Tp 24/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, uznesením zo dňa 8. marca 2011, sp. zn. Tp 24/11, rozhodol o návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/1 Gv 33/05–15, zo dňa 7. marca 2011, ktorým prokurátor navrhol vziať obvineného V. V. pre trestný čin podplácania podľa § 161a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Napadnutým uznesením sudca pre prípravné konanie rozhodol tak, že podľa § 72 ods. 3 Tr. por. nevzal obvineného V. V., narodeného X., trvale bytom R., prechodne bytom P. do väzby a väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. nahradil prijatím písomného sľubu obvineného V. V. podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a tohto podľa § 87 ods. 2 Tr. por. prepustil zo zadržania a ponechal ho na slobode.

Podľa § 80 ods. 2 Tr. por. obvinenému V. V. sudca pre prípravné konanie uložil povinnosť oznámiť každú zmenu miesta pobytu, ktorú je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní.

Podľa § 82 ods. 1 Tr. por. obvinenému V. V. zároveň sudca pre prípravné konanie uložil povinnosť preberať úradné zásielky najneskôr v stanovených odborných lehotách a povinnosť dostaviť sa na každý úkon, na ktorý bude predvolaný orgánom činným v trestnom konaní.

Proti tomuto rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie po vyhlásení rozhodnutia a po poučení o možnosti podať opravný prostriedok, prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zahlásil sťažnosť.

Zástupca Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, intervenujúci na verejnom zasadnutí konanom dňa 8. marca 2011, pred senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sťažnosť odôvodnil ústne tým, že trvá na podanom návrhu o obmedzení osobnej slobody obvineného V. V. z dôvodov tzv. útekovej väzby, t.j. podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., pritom opätovne poukázal na argumenty, ako sú uvedené v návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie týmto výrokom predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Preskúmaním napadnutého uznesenia a konania mu predchádzajúceho nadriadený súd zistil, že uznesením policajného orgánu Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Odboru skráteného vyšetrovania v Michalovciach pod sp. zn. ČVS:ORP-3926/1-OSV-MI-2004, zo dňa 13. decembra 2004, podľa § 160 ods. 1 Tr. por. bolo začaté trestné stíhanie a súčasne bolo vznesené obvinenie podľa § 163 ods. 1 Tr. por. V. V. pre trestný čin podplácania podľa § 161 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 na tom skutkovom základe, že :

dňa 13. decembra 2004 v čase okolo 14.15 hod. ako vodič vozidla W-Transporter, ukrajinského evidenčného čísla X., viezol siedmich občanov Moldavska z Ukrajiny na Slovensko, pričom pri kontrole na OHK V. bolo zistené, že traja občania Moldavska

nemajú v poriadku cestovné doklady na vstup do Slovenskej republiky, konkrétne voucher, následne na to vyšiel z vozidla, zavolať bokom od vozidla kpt. Mgr. M. G., zaradeného na OHK PZ V., či sa to nedá nejako vybaviť a ponúkol mu úplatok vo výške 500 Sk (16,6 eur), na čo bol vyzvaný, aby ho nasledoval, prišli do kancelárie, pričom obvinený predložil bankovku vo výške 500 Sk (16,6 eur), číslo bankovky F. na stôl s tým, aby vybavil vstup občanov Moldavska na územie Slovenskej republiky.

Obvinený V. V. uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia prevzal dňa 14. decembra 2004 a v tento deň bol policajným orgánom PZ ku skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie vypočutý. Obvinený V. V. pri výsluchu spáchanie skutku poprel s tým, že 500 Sk nedával ako úplatok, ale ako pokutu z dôvodu neúplnosti cestovných dokladov občanov Moldavska.

Osobná sloboda obvineného V. V. bola obmedzená dňa 13. decembra 2004 o 14.15 hod. a po ukončení výsluchu obvineného dňa 14. decembra 2004 o 13.00 hod. tento bol prepustený zo zadržania.

Z obsahu trestného spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že na čísle listu č. 30 vyšetrovacieho spisu je založený úradný záznam policajného orgánu PZ o predvolaní obvineného V. V. na úkon trestného konania na deň 31. januára 2005, na ktorý sa nedostavil. Z poštovej doručky pripojenej k tomuto záznamu je zrejmé, že obvinený V. V. zásielku riadne prevzal dňa 21. januára 2005.

Dňa 1. februára 2005 policajný orgán PZ prerušil trestné stíhanie, nakoľko pre neprítomnosť obvineného V. V. vo veci nebolo možné vykonávať ďalšie vyšetrovacie úkony, a to konfrontácie so svedkami. Obvinenému V. V. z dôvodu jeho neprítomnosti na adrese jeho trvalého bydliska na U. nebolo možné doručiť predvolanie, aby sa zúčastnil na úkonoch trestného konania.

Obvinený V. V. na území Slovenskej republiky bol opätovne zadržaný dňa 5. marca 2011 o 23.57 hod., keď prechádzal územím Slovenskej republiky z Českej republiky v úmysle vstúpiť na územie Ukrajiny a pri kontrole jeho cestovných dokladov na hraničnom prechode V. bolo zistené, že po jeho osobe je vyhlásené pátranie.

Dňa 6. marca 2011 policajný orgán PZ vydal rozhodnutie o pokračovaní v trestnom stíhaní a obvinený V. V. bol znova vypočutý, pričom bol zároveň upovedomený o zmene právnej kvalifikácie, t.j. že konanie, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie sa ďalej bude posudzovať ako trestný čin podplácania podľa § 161a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Pri opätovnom výsluchu obvinený V. V. zotrval na svojej predchádzajúcej výpovedi. Policajným orgánom PZ konajúcim vo veci bol následne spracovaný návrh pre prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na vzatie obvineného V. V. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Dňa 7. marca 2011 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o 19.25 hod. podal na Špecializovanom trestnom súde Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, návrh na vzatie do väzby obvineného V. V.. Svoj návrh odôvodnil tým, že výsledky doterajšieho vyšetrovania dostatočne odôvodňujú záver, že skutok sa stal, vykazuje znaky trestného činu podplácania podľa § 161a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a že ho spáchal obvinený V. V.. Keďže ku skutku došlo v roku 2004 a obvinený V. V. sa na adrese svojho trvalého pobytu na území U. nezdržiaval, na predvolania k procesným úkonom nereagoval, na území S. nemá trvalé bydlisko, preto podľa jeho názoru sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., nakoľko existuje dôvodná obava, že pri jeho ponechaní na slobode, tento sa bude naďalej skrývať, alebo ujde, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu.

Formálno - právne podmienky na zákonné rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o návrhu prokurátora v zmysle ustanovenia § 87 ods. 1, ods. 2 Tr. por., t.j. pokiaľ sa týka lehôt na rozhodnutie o zadržanej osobe boli splnené.

Obvinený V. V. pri výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie uviedol, že nemal v úmysle podplácať. Myslel si, že zaplatením pokuty vec sa vybaví, ale pokiaľ bolo rozhodnuté, že jeho konanie je posudzované ako trestný čin podplácania, berie to na vedomie a súhlasí s tým, navyše v čase, keď sa stal skutok, nerozumel po slovensky. Pokiaľ aj býval na U. potom, čo sa stal skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, nemal vedomosť, že toto trestné konanie ďalej pokračuje. Neskrýval sa a ani nemal úmysel sa skrývať orgánom činným v trestnom konaní, nakoľko sa legálne zdržiaval na území Č., kde mu bol opakovane povolený prechodný pobyt, o čom svedčia aj pečiatky v jeho cestovnom pase.

Z cestovného dokladu obvineného V. V. je zrejmé, že tento dňa 1. marca 2007 prechádzal cez územie Slovenskej republiky do Českej republiky. Obvinený V. V. do zápisnice o výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie dal sľub, ktorým žiadal nahradiť obmedzenie jeho osobnej slobody z dôvodov tzv. útekovej väzby prijatím ním daného písomného sľubu.

Nepochybil sudca pre prípravné konanie, pokiaľ na podklade vyššie uvedeného dospel k záveru, že obvinený V. V. tým, že po svojom prepustení zo zadržania dňa 14. decembra 2004 svojim konaním tým, že sa nedostavil na úkony trestného konania, hoci minimálne v jednom prípade, o čom svedčí ním podpísaná doručenka (viď číslo listu 30) sa na úkony trestného konania nedostavoval a jeho účasť nebolo možné zabezpečiť ani predvolaním z adresy trvalého pobytu na U.. Z listinných dôkazov, ktorými bola U. požiadaná o vypátranie pobytu obvineného V. V. je možné zistiť, že na území svojho domovského štátu sa obvinený nezdržoval a iná adresa jeho pobytu nebola známa.

Podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. môže byť obvinený vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko, alebo mu hrozí vysoký trest.

Z doposiaľ nazhromaždených dôkazov ani nadriadený najvyšší súd nezistil pochybenie v rozhodnutí sudcu pre prípravné konanie, keď dospel k záveru, že v danom prípade je možné prijatím písomného sľubu obvineného nahradiť väzobný dôvod v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., ktorý v danom prípade je daný.

Väzba totiž predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného. Preto treba dbať aj na zásadu primeranosti a zdržanlivosti a vždy by mali byť využité opatrenia, ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu trestného konania, pričom nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú v medziach daných povahou príslušného obmedzenia.

Väzba je len zabezpečovací inštitút, nemá mať sankčnú povahu, nemá ani výchovné poslanie, preto ak je možné účel väzby dosiahnuť iným zákonným inštitútom procesného práva, je potrebné ho aplikovať. Väzobné stíhanie vo veci je v podstate výnimkou a možno k nemu pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Obvinenému V. V. v prípade uznania viny hrozí uloženie trestu odňatia slobody v rozpätí šesť mesiacov až tri roky. Nie je pri tom vylúčené ani uloženie trestu, ktorého výkon nebude spojený s obmedzením jeho osobnej slobody. Vzhľadom na vyššie uvedené, predovšetkým na zásadu primeranosti a zdržanlivosti ako aj tú skutočnosť, že obvinený V. V. má na území Č. prechodný pobyt, na ktorom sa riadne zdržiava, aj Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade je možné nahradiť dôvod tzv. útekovej väzby u obvineného prijatím ním daného písomného sľubu.

Záverom Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne upriamuje pozornosť obvineného V. V. na obmedzenia, ktoré mu boli uložené uznesením sudcu pre prípravné konanie v zmysle ustanovenia § 80 ods. 2 Tr. por. a § 82 ods. 1 Tr. por. ako aj na ustanovenie § 71 ods. 2 Tr. por. o možnosti opätovného vzatia do väzby jeho osoby v prípade, ak nebude akceptovať pokyny orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdu.

Z vyššie uvedených dôvodov preto Najvyšší súd nevyhovel sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a ním podanú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 15. marca 2011

**JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu**

Vypracoval: JUDr. Miroslav Osif

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová